

Центральний державний історичний архів України, м. Львів

**Товариство українських студентів
"Молода Громада", м. Перемишль
(назва фонду)
1928 – [1939] р.**

Фонд № 596

Опис № 1

1930 - 1933 рр.

(крайні дати документальних матеріалів)

ПЕРЕДМОВА

Товариство українських студентів “Молода Громада”, що діяло на початку 30-х років ХХ ст. у м. Перемишлі, було засноване студентами Перемишльської державної чоловічої гімназії, як продовження Перемишльської секції “Українського Студентського Союзу”, закритого польською владою 1923 року. Початково, українське студентство було організоване у секцію при читальні “Просвіта” у Перемишлі. Організаційну роботу над створенням Товариства та написанням Статуту було розпочато у 1927 році. Однак, лише у жовтні 1928 року воєводський уряд затвердив Статут Товариства і “Молода Громада” розпочала самостійну діяльність. Проте, протягом всього часу існування, “Молода Громада” залишалася під опікою українських товариств “Просвіта”, “Рідна Школа”, “Боян”. З 1931 року до його членів долучилися студенти інших навчальних закладів Перемишля, зокрема, Державної жіночої гімназії.

Основною метою діяльності Товариства було об’єднання студентів-українців різного рівня навчальних закладів Перемишльського повіту, залучення студентства до культурно-освітньої та патріотичної роботи, а також надання матеріальної допомоги потребуючій молоді.

Головою Товариства від його заснування до квітня 1930 року був О. Губинський. У Віділ Товариства, як керівний орган, у різний час входили: Р. Ганчук (голова), М. Дужий (заст. голови), С. Гинилевич (голова), Т. Босий (заст. голови), П. Турула (бібліотекар).

Товариство мало Контрольну, Кодифікаційну та Культурно-освітню комісії. З 1931 року при ньому діяла секція Студенток та Міровий членський суд. В домівці “Молодої Громади” працювала бібліотека. У червні 1931 року, з ініціативи голови С. Гинилевича члени Товариства організували чоловічий, а згодом і мішаний хор, який виступав на концертах та культурно-освітніх заходах, що проводились у містечках та селах Перемишльського повіту під час відзначення пам’ятних дат та ювілеїв, зокрема Т. Шевченка та І. Франка. Вилучені кошти використовувались на позички малозабезпеченим студентам, добродійні цілі, зокрема, будівництво греко-католицької церкви на передмісті Знесіння у Перемишлі, закупівлю книг для бібліотеки Товариства.

З березня 1931 року розпочався збір коштів для будівництва студентського дому, оскільки початково Товариство проводило сходи та культурно-освітні заходи у приміщенні читальні “Просвіти”. У вересні 1932 року “Молода Громада” вже мала свій осідок.

У липні 1931 року члени “Молодої громади” брали участь у II-ій Студентській крайовій конференції, яка відбулася у Львові. На основі завдань, поставлених перед молоддю на конференції, члени Товариства приєдналися до створення загального реєстру української студентської молоді. Впродовж літа 1931 року ними був складений реєстр студентства на терені Перемишльського повіту.

“Молода Громада” проводила просвітницьку роботу спільно з товариствами, що діяли при навчальних закладах Перемишля, зокрема протиалкогольним товариством “Відродження”, спортивним клубом “Беркут”, а також регіональними осередками “Просвіти”, “Бояна”, “Української Бесіди”, “Рідної Школи”, “Сокола”, Товариством прихильників освіти, Товариством охорони військових могил та ін.

У 1932 році Товариство стало членом міжнародної асоціації українських студентських товариств “Центральний союз українського студентства” і взяло участь у міжнародному з’їзді українського студентства, який відбувся у Празі.

У вересні 1930 року місцева поліція провела чергову перевірку діяльності Товариства, під

час якої конфіскувала частину документації, зокрема, книги протоколів з детальною історією Товариства, касові книги, а також книжки з бібліотеки.

Документальні матеріали з діяльності “Молодої Громади”, які відклалися в архіві, є незначною частиною документів Товариства. В колекції Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові (ф. 309) зберіглася книга протоколів зборів “Молодої Громади” за 1930-1933 рр., яка, після закриття Товариства, була передана до бібліотеки НТШ.

У фонді фрагментарно збереглися протоколи засідань Виділу Товариства, листування Виділу з українськими організаціями, звернення, відозви, запрошення та оголошення про вечори та концерти, заяви членів Товариства про надання позичок та матеріальної допомоги. Документи писані українською, польською та угорською мовами. Їх крайні дати 1930-1933 рр.

У 2009 році фонд пройшов удосконалення, справи просистематизовані за тематичною ознакою, написана передмова.

Підстава: Ф. 309, оп. 2, спр. 213; документи фонду.

Фонд удосконалила та склала передмову
архівіст

Л. І. Грабіліна

Затверджую
Директор ЦДІА України, м. Львів
.....Д. І. Пельц
"...22...".....грудня.....2009 року

№ п/п	Заголовки справ	Крайні дати	Кількість аркушів	Мова документів
1	Протоколи засідань Виділу товариства, інструкції та листи запрошень членів товариства на засідання. Перелік вхідної кореспонденції	1930 - 1931	17	українська
2	Звернення та листування про співпрацю з товариствами "Просвіта", "Луг", "Сокіл", "Рідна школа", "Українська бесіда", редакцією Літературно-Наукового Вісника та ін. у м. Перемишлі	1931 - 1932	18	-"
3	Протоколи засідань Мирowego суду в справі голови товариства С. Гинилевича та ін. членів. Повідомлення Виділу товариства та лист В. Старосольського щодо судового процесу над О. Дунаєм	1931 - 1933	9	-"
4	Заяви про прийняття у члени товариства та вихід з нього	1930 - 1932	21	-"
5	Заяви членів товариства про надання позичок та матеріальної допомоги	1930 - 1932	17	українська, чеська
6	Звіти про кількісний склад членів товариства	1931	9	українська
7	Відозви, оголошення та запрошення на збори, вечори та концерти	1930 - 1932	16	українська, польська
8	Інвентарний опис фонду		1	

В опис внесено 8 (вісім) справ з № 1 по № 8

Опис удосконалила архівіст

Л. Грабіліна

Начальник відділу

Г. Громова

СХВАЛЕНО

Протокол засідання ЕПК архіву № 5
« 22 » грудня 2009 року

Завідувач сектору зберігання

О. Іваськів

Зберігач фондів

Н. Майовець

2009 рік